KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
17.2.2022

Eduskunnan verojaosto

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi konsernien globaalin verotuksen vähimmäistason varmistamisesta unionissa

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi konsernien globaalin verotuksen vähimmäistason varmistamisesta unionissa (U 10/2022 vp). Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

- **Minimiverohankkeen tavoitteet ovat kannatettavia. Valtioneuvoston kirjelmän perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, etteivät Suomen verotuotot merkittävästi lisääntyisi minimiverosääntelyn myötä.**

- **Direktiivin on oltava yhdenmukainen OECD:n minimiveromallin kanssa. Direktiiviehdotusta ei pidä hyväksyä, ennen kuin OECD:n malli on valmis, ja ennen kuin on selvää, että OECD:n verohanke toteutuu kokonaisuudessaan globaalisti.**

- **Sääntelyn voimaantuloa on lykättävä vuoteen 2024.**

- **Lainvalmistelussa tulee hyödyntää IFRS- asiantuntemusta.**

Hankkeen tavoitteet ja vaikutukset

Minimiverohankkeen tavoitteet ovat kannatettavia. Yksittäisten valtioiden tarjoamien veroetujen poistumisen voidaan katsoa tasapuolistavan eri valtioissa toimivien yritysten kilpailuedellytyksiä.

Sekä hankkeen tavoitteiden toteutumiseksi että muutoksesta aiheutuvien hallinnollisten kustannusten minimoimiseksi on erittäin tärkeää, että OECD:n vähimmäisveromalli pannaan täytäntöön mahdollisimman yhdenmukaisesti eri valtioissa. Siten myös EU:n direktiivin tulee vastata OECD:n globaalia mallia, jonka valmistelu on edelleen kesken. Direktiiviehdotusta ei pidä hyväksyä, ennen kuin OECD:n vähimmäisveromalli on valmis, ja ennen kuin on selvää, että OECD:n kansainvälisen verotuksen uudistus toteutuu kokonaisuudessaan globaalisti.

Valtioneuvoston kirjelmän mukaan minimiverosääntelyn vaikutuksia Suomen verotuottoihin ei voida tässä vaiheessa arvioida. Muiden valtioiden lainsäädäntöratkaisut vaikuttavat Suomen verotuottoarvioon, sillä sääntelyyn sisältyy mahdollisuus periä täydentävää veroa matalasti verotetun tytäryhtiön asuinvaltiossa (*domestic top-up tax*), jolloin verotuottoja ei kohdistuisi emoyhtiön sijaintivaltioon tai muihin toimintavaltioihin. Voidaan olettaa, että matalan verotuksen tason valtiot laajasti hyödyntävät tätä mahdollisuutta ja sen ohella jatkavat veroetujen tarjoamista sääntelyn ulkopuolelle jääville yrityksille.

On mahdollista, että minimiveron säätäminen luo valtioille kannustimen siirtyä verotuista suorempiin julkisiin yritystukiin, joiden soveltaminen on EU:ssa sisämarkkinasääntöjen takia rajoitetumpaa kuin muualla maailmassa. Tällaiset seuraukset saattaisivat kannustaa kansainvälisesti toimivia yrityksiä sijoittamaan toimintaansa EU:n ulkopuolelle.

Jatkovalmistelu ja sääntelyn voimaantulo

Valtioneuvoston kirjelmässä on asianmukaisesti arvioitu sääntelyn aiheuttavan erittäin huomattavaa hallinnollista taakkaa sekä verovelvollisille että Verohallinnolle. Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan pelkästään kertaluonteiset kustannukset vaadittavista järjestelmämuutoksista saattavat nousta satoihintuhansiin euroihin per konserni. Kustannusten määrä ei riipu siitä, ovatko konsernit hyödyntäneet alhaisen verotason valtioiden tarjoamia veroetuja vai eivät, sillä minimiverolaskenta on pakollista kaikille soveltamisalaan kuuluville konserneille. Yritysten tulisi pystyä laskemaan minimiverosääntelystä aiheutuvat verokustannukset vähintäänkin karkealla tasolla *jo ensimmäisen soveltamisvuoden kvartaalitilinpäätöksiin*, eli nyt ehdotetun soveltamisaikataulun mukaan käytännössä keväällä 2023. Tämä aikataulu on täysin epärealistinen sääntelyn sisällön selvittämisen, laskenta- ja raportointijärjestelmien rakentamisen ja tulkintakysymysten ratkomisen kannalta, jos lainsäädäntö valmistuisi vasta loppusyksyllä 2022.

Laadukkaan lainvalmistelun turvaamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi sääntelyn soveltamisen alkamista tulisi lykätä kokonaisuudessaan vuoteen 2024. Näin sekä yrityksille että Verohallinnolle jäisi aikaa valmistautua minimiverolaskennan käyttöönottoon. Koska verotuottojen lisäykset jäävät kyseenalaisiksi, sääntelyn ennenaikaista käyttöönottoa ei voitane perustella fiskaalisilla vaikutuksilla. Minimiveron käyttöönotosta toimijoille lähivuosina aiheutuva hallinnollinen taakka ja sen vaatimat resurssitarpeet tulisi ottaa huomioon myös kaikissa muissa vireillä olevissa verolainsäädäntöhankkeissa.

Minimiveron laskenta pohjautuu konsernitilinpäätöksessä käytettyyn tilinpäätösstandardiin, eli suomalaiskonsernien kohdalla käytännössä IFRS-standardiin. Lisäksi minimiverosääntely vaikuttaa konsernitilinpäätöksessä esitettävien laskennallisten verojen määrään. Näin ollen ehdotettu sääntely ja IFRS-kirjanpito vaikuttavat toisiinsa molempiin suuntiin. Esimerkiksi Viron ja Latvian veromalliin liittyy haastavia laskentakysymyksiä, jotka koskettavat käytännössä kaikkia sääntelyn piiriin tulevia suomalaiskonserneja, joilla on näissä valtioissa tytäryhtiöitä. On tärkeää, että sekä Suomen kansallisen lainsäädännön valmistelussa että OECD- ja EU-tason jatkovalmistelussa hyödynnetään IFRS-asiantuntemusta, jotta laskentakysymykset pystytään huomioimaan jo lainvalmistelussa, eikä jokaisen konsernin tarvitse niitä erikseen selvittää.

Valtioneuvoston kirjelmässä on asianmukaisesti kiinnitetty huomiota direktiiviehdotuksen sanktiomääräyksiin Suomen perustuslain näkökulmasta. Lisäksi tulisi säätää, ettei sanktioita määrätä sääntelyn alkuvaiheessa tapahtuvista tahattomista laskenta- ja raportointivirheistä.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija